

einum gulum lepa. Pakki frá Candor!

Eg fór sjálfur oman eftir pakkanum. Sum hann var lættur. Var hann kanska tómur?

Eg pakkaði upp á køksborðinum. Rundan um meg stóðu systkini og toygdu seg, um at rivna av forvitni.

Og har var so hatturin! Litaður sum bambustráður ella sum hógvur á heystaríð! Lættur sum ein lundakveistur! Við stórum, elegant sneiddum skugga!

Tað vildi so til, at henda morgunin var tann árliga próvtøkan á skúlanum. Prestur var komin út í oynda sama morgunin at yvirhoyra børnini. Próvtøkan skuldi byrja klokkan tiggju.

Eg hevði ein hálvan tíma at visa hattin fram í. Eg skundaði mær oman í bygdina.

— So, tú ert farin undir hatt! segdu teir gomlu menninir, sum stóðu og tambaðu gummiskógvarnar í solini niðri á Bakkanum.

— Ja, segði eg. Mær dámdi væl, at teir segdu undir hatt. Tað ljóðaði hábærsligari enn í hatt. Eg hevði einki imóti, at min nýggi hattur varð umtalaður við virðing.

Sólin skein oman og niðan henda morgunin. Ta litlu lötuna áðrenn vit fóru inn til próvtøkuna, spældu børnini gamlan mann í skúlatúnum. Og longu nú kendist tað, sum var okkurt broytt. Eg helt meg hoyra, at Miranda var mælskari, enn hon plagdi. Oftari enn neyðugt var hon ti meðni eg var. Og viðhvørt feldi eg tað, sum hon, ógvuliga bráðliga, kveitti tann vegin, eg stóð.

Tað ringdi inn. Próvtøkudagar, og tá sunnudagsskúli var, plagdu vit ikki at sita á fóstum plássum. Eg var millum tey fyrstu børnini, ið fóru inn. Eg valdi mær tað aftasta borðið.

Børnini komu inn, millum tey seinastu Mirandan. Hon kom gangandi inn eftir gólvinum, still og rólig, eitt sindur hægri enn hini børnini, og — undranna undur! — setti seg við síðuna av mær.

Ein lota gekk, meðan vit biðaðu eftir, at prestur skuldi koma inn úr lærarahúsum.

So hoyrði eg Mirandu tosa við meg.

— Georg! teskaði hon. Eg vendi mær imóti henni. Hon smiltist blidliga. Eignaharini flákradu uppi yvir blaum votnum, sum kvikligir summarfuglar. Tær myrku flættarnar vórðu prýddar við reyðum silkisloyfum. Hon hugdi at mær við stórarí vælvild og sa hvorki svinn ella hugmóðig út.

— Hann klæðir tær! teskaði hon og hugdi at hattinum, sum lá á borðinum framman fyri mær.

Eg hevði ongantið fyrr verið so nær Mirandu.

Hvørt barn í bygdini hevði sín lukt.

Onkur luktaði av valorovnum. Onkur av tál. Onkur av gongoleum. Onkur av pudruskuri.

Miranda luktaði av sápu. Av sápu og reinari ull. Nei, ikki reinari, gullreinar. ull. Gullreint, eitt merkiligt orð, sum fevndi, ikki bara um reinleika, men eisini um gull.

Prestur kom inn. Hann var ein lág-vaksin, eitt sindur bollarur maður í myrkum, striputum klæðningi og vesti. Hann hevði eitt litið, rundleitt andlit, sjónska arnanos, gløgg, syrgin eygu, syrgiliga — næstan eykmandi rødd. Sigarroykur gekk av honum.

Vit vórðu yvirhoyrd í bibilsøgu. Prestur var lagaligur og gjørdi skjótt av. Eingin varð spurður, sum ikki hevði hug at svara. Sibbarnir sluppu undan at verða knokkroyttir alment. Tey evna-góðu fingur høvi til at visa sín kunnleika.

Tá ið royndin var av, var ein litil steður í. Prestur hugdi ígjøgnum vind-eygað út á fjørðin. So vendi hann sær við

og hugdi imóti læraranum. Prestur hevði búið leingi í Føroyum og skilti føroyskt. Men hann hevði ongantið lært at tosa okkara móðurmál. Nú segði hann okkurt við læraran á danskum. Hann tosaði so titt og óskilliga, at vit skiltu einki.

Lærarin vendi sær móti okkum.

— Prestur minnir meg á, at í ár eru liðin 170 ár, síðan tann stóri sálmarýrkjarin Grundtvig var borin í heim. Hann spyr, um nakar av tykkum veit at nevna ein sál, sum Grundtvig hevur yrkt.

Sum vanligt var tá, høvdu vit lært fleiri sálmar í skúlanum. Vit kendu eisini nakrar sálmarýrkjarar. Kingo kendu øll. Tey flestu høvdu eisini hoyrt um teir triggjar stóru dansku sálmarýrkjararnar, Ingemann, Brorson og Grundtvig. Men hvør ið hevði yrkt hvat, vistu tey fæstu.

Ein lota gekk. Øll tagdu.

Knappliga reisti Miranda seg upp, ogvilliga stillisliga. So segði hon tann vakra sálmin *Op dog Zion, ser du ej, orðarætt, ørindi fyri ørindi, øll fimm ørindi*, sum standa í sálmarbókini. Sum hon stóð har, eitt sindur vaksari og búari enn vit onnur, við stórum sakleysum eygum, minti hon um ein eingil. Hon kom til triðja ørindi:

*Klippegrund gor Foden fast.
Frygten flyr for Haab i Hast,
Troen staar, hvor Tvivlen faldt.
Kærlighed forsoder alt.*

I hesi løtu hendi ein kollvelting í huganum á mær. Sjálvandi kendi eg henda sálmin. Eg hevði mangan hoyrt hann í kirkjuni, og vit høvdu havt hann fyri í skúlanum. Men eg hevði einki skilt av honum. Eg hevði roynt, við grát og grenj, at læra hann uttanat. Men orðini vildu ikki hefta. Men nú, sum eg hoyrði orðini av vörum Mirandu, skilti eg alt. *Kærlighed forsoder alt* — hvat kundi vera meira solarklart? Grundtvig var skald. Meira enn tað, hann var ein vinur, sum dugdi at tala til hjørtuni (tvortur um land- og tíðarmark).

Nú, nógv ár aftaná, veit eg sjálvandi, at tað sum hendi henda dagin einki hevði upp á seg. Hetta vóru smáar, einkis-verdar hendingar, sum eitt sveimandi barnasinni bant saman og gav eina vekt, sum einki grundarlag var fyri. Tað var av tilvild, at Miranda setti seg hjá mær. At hon røsti einum nýggjum plaggi, tað var so natúrligt. Og hvør annar enn hon, sum frá pápa sínum fekk eina stranga, gudiliga uppaling, skuldi duga ein sál eftir Grundtvig uttanat?

Men tá, sum vit sótu í skúlanum, gekk alt upp. Og sum Miranda setti seg niður og smilandi hugdi at mær, meðan hon tók imóti tí rósi, sum hon so staðiliga hevði uppiborið, var tað, sum hennara bros hevði eina loyniliga boð til min.

Tá ið kveldið kom, fór eg upp á loftið at leggja meg. Áðrenn eg sløkti, toygdi eg meg út um songarstokkin og tók hattin út undan songini. Eina løtu lá eg og hugdi at honum. Soleiðis sum hann var, flættaður av stórum, lottum baststráum, við vakurt avrundaðum skugga, var hann í minum eygum eitt fullgiggjað listarverk. Eitt snið, sum hvíldi í sær sjálvum. Ein formur uttan lyti ella mislitið. Ein elegansa, sum fekk mitt hjarta at tita í stillari frøi. Eg sá fyri mær frýnsut, flakrandi eygnahár, og helt meg hóma loynidómar, veldugar og órogvandi og mær enn ókunugar. Og hóast eg ikki dugdi at siga frá tí, kendi eg á mær, at heimurin var opin fyri teimum, sum høvdu hugflog og dirvi til at kveikja nýggj hugskot og royna nýggjar leiðir.

Vit »rættvísu

*Eg — ein vanligur reidari —
havi synir triggjar
allir teir lesa
á hægri lærustovni*

*Eina dóttur
giftist á ungum aldri
einum yvirlækna
— gongur heima —
ger mat — vaskar gólv —
Tey halda
födingardagsveitslur — og aðrar*

*fara til
födingardagsveitslur og aðrar
kenna nógu »góð« fólk —
og verða freistað til
at drekka vín.*

*Eg — eins og allir
aðrir kapitalistar
»snýti« tað føroyska samfelagið
men soleiðis er min log
logarsmiðirni á sama hátt
»snýta«
leggja seg á knær
og biðja.*

*So EG
eg eri ei verri enn teir
politikkarar, heilsolumenn, speku-
lantar.....*

*og øll »yvmenniskjuni«
logarsmiðirni eru eins og EG
ein »vanligur« reidari
— ein »reiðuligur« maður
ið »snýtur« fyri at
synir minir skulu fáa
eina akademiska útbúgving.*

*Ju fleiri kapitalistar —
fleiri samfelagsstaparar
ju fleiri »yvmenniskju«.
Dútturin
er av »andanum« leidd
inn á ta rættu leiðina.*

*Tit fákunnu samfelagsborgarar
Tit megu stríða
50. kr. um tíman
EG 600.... skattafriar*

*Tit fákunnu trælir
VIT —
Vit vita hvat er rætt
Vit selja »avslátsbrøv«
til hotellir, Norron hús,
Norron skip,
tey »fátæku fólk« úti Færo-
skurðgudar.....*

*VIT flenna — Tit fákunnu
gráta
Vit eins og devlarnir
undir borðinum
flenna
tá ið tit
fákunnu
tosa ílt um
kapitalismuna
Vit eru
kapitalismunnar greiðingar.*

*Leggi ei í um
Vit
— eins og teir —
eftirkomarar okkara
sleikja fananum
bert synir okkara
eina akademiska
útbúgving fáa.*

*Dóttur okkara
er vorðin
halgimenni
er vorðin »fin«.
Leingi lívi
Kapitalisman
Fanin flennur hjartaliga.*

S. a G.

Einglaborg í Sortudíki

*Upp úr dokku mold
í sortudíki
sprettur
mentunnar miðdepl mikil
Bulurin
fortíðarinnar vonloysir imyndan
veingirnir
»snobbarins« kuldí.*

*Ei í vavi
— í glari settur —
ein mynd
av mentunnarhetjum foroyinga.*

*Mentunnarhetjur rættvísins
Ei tykkum tola av
mammons greiðingsins
snildislugu fáfongd.*

*Mentunnararvurin búleikast
í gerandisdegnum
í fólksins sál.*

Ei nokur borg

henda arv kann bjarga.

*Ei nokur flagtekja
— myrkursins fortið —
við glarsettum veingjum
kann mentunnararvin doyva.*

*Rættvísni Føroya fólk
vil tala
niðurbinda
marglætissins fáfongd spæl
Deyðmerktar sálir
í ljómfogrum líki
halsfevna einaveldisins
margfaldu list.*

*Bert mentunnar niðingsgreiðingar
luttaka
í slíkari fáfongd.*

*Væl viljum berjast
mót trollum
á alljósum degi.*

S. a G.